

24.1.2022

Reactie namens Nieuwborgen.net op de Internetconsultatie Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw)

Introductie

Het Programma Aardgasvrije Wijken beoogt een CO₂-reductie van 3,4 megaton in de gebouwde omgeving per 2030; e.e.a. als afgesproken in het Nederlandse Klimaatakkoord in 2019. Om die doelstelling te behalen is het onder andere nodig dat vóór 2030 1,5 miljoen woningen worden verduurzaamd en aardgasvrij worden gemaakt

De PAW-proeftuin Nieuwborgen wil de lokale bewoners in Nieuwolda en Wagenborgen (Provincie Groningen) van lokaal geproduceerd groen gas voorzien. Dit is in lijn met het Klimaatakkoord dat de laagste maatschappelijke kosten en de laagste kosten voor de eindgebruiker centraal stelt. Ook is project het in lijn met de Kamerbrief "Routekaart Groen Gas" van 30 maart 2020 van de Minister van EZK. Hierin wordt bevestigd dat Co₂-vrij gas in de gebouwde omgeving nodig zal zijn voor de verduurzaming van buitengebieden, waar warmtenetten of elektrificatie beperkt haalbaar zijn.

Opmerkingen n.a.v. Internetconsultatie

De gemeentes moeten hun keuzes -mede- baseren op kosten voor eindgebruikers en de laagste nationale kosten. Dat betekent in de meeste buitengebieden een keuze voor groen gas. Groen gas is immers in een plattelandsomgeving voor de samenleving een kosteneffectieve manier om van het fossiele gas af te komen. Een groot voordeel van de overschakeling naar groen gas is dat het bestaande gasleidingnet kan worden gebruikt.

In de Startanalyse van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) uit 2020 wordt de kosteneffectiviteit onderbouwd. Uit deze analyse blijkt dat voor plattelandsgebieden groen gas in combinatie met isoleren van de woning en een hybride warmtepomp de meest kosteneffectieve oplossing is. Ook is in 2020 een onderzoek van het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid (EIB) in opdracht van het Ministerie van BZK gedaan. Daaruit blijkt ook dat het aardgasvrij maken van plattelandswijken door groen gas de meest kosteneffectieve oplossing is ten opzichte van opties als warmtenetten en het all-electric maken van woningen.

Aan dit alles wordt bij het inrichten van de instrumenten voor gemeenten ter uitvoering van het Klimaatakkoord voorbijgegaan. Er ligt nu een wetsvoorstel dat gemeenten alleen instrumenten geeft om van het gas af te komen doordat gemeenten gebieden aan kunnen wijzen waar op een bepaalde datum het gasnet verwijderd dient te worden. Er zijn geen instrumenten om groen gas voor de gebouwde omgeving te stimuleren. Sterker nog: In het Ontwerp Memorie van Toelichting bij de Wgiw wordt gesteld dat groen gas voor de gebouwde omgeving geen "significante rol" gaat spelen tot 2030. (Pagina 18) Het is echter van belang dat gemeenten ook instrumenten krijgen om groen gas in zetten op die plekken waar dat het meest kosteneffectief is, zoals buitengebieden.

Het ontbreken van instrumentarium voor gemeenten m.b.t. groen gas in de gebouwde omgeving komt niet overeen met de grote (potentiele) betekenis van groen gas in bijvoorbeeld buitengebieden, zoals voortvloeit uit het Klimaatakkoord en de bovenbedoelde Kamerbrief.

In het verlengde daarvan wordt opgemerkt dat de Wgiw beoogt de Gaswet te wijzigen, zodanig dat 'gas' gedefinieerd wordt als gassen met methaan als hoofdbestanddeel en met dezelfde eigenschap als aardgas. Waterstof en ruw biogas vallen daar niet onder. Groen gas valt daar echter in het voorstel wel onder.

Het gebruik maken van de aanwijsbevoegdheid onder de Wgiw, waarmee de transport- en aansluitplicht van 'gas' (inclusief groen gas) vervalt, zou dan nadelig kunnen uitpakken voor groengasprojecten. Een splitsing van aardgas en duurzame gassen (dus tussen fossiel en niet-fossiel) in de wet is daarom nodig.

Nieuwborgen zou graag zien dat een wettelijke gemeentelijke aanwijsbevoegdheid voor groen gas wordt geïntroduceerd, waardoor het groen gas netwerk (waar nodig) in stand kan blijven. Tegelijkertijd zou wettelijk vastgelegd moeten worden dat netbeheerders het lange termijn belang van groen gas voor de gebouwde omgeving meewegen bij aansluitingen en investeringen in het net, zodat netbeheerders wettelijk gehouden worden groen gas projecten voor de gebouwde omgeving te faciliteren en daarvan de kosten voor hun rekening te nemen.